

Школска 2023/2024. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	У следећем одломку подвуци све речи које представљају унутрашњи монолог. „Можда ће ноћас стићи”, мислио је. Није знао да ли да пожели њихов скори долазак, или не. „Какве ли ће ми вести донети? Да ли је најезда пред нама? Јесу ли Исмаилћани пред вратима?”, мислио је, а лепота и свежина смираја дана нису му умиривали срце.	
2.	Пажљиво прочитај следеће реченице. Поред тачног исказа напиши Т, а поред нетачног Н. а) Свети Сава је 1219. године постављен за првог српског архиепископа. _____ б) Свети Сава је преминуо у Бугарској, у граду Трнову. _____ в) Свети Сава је аутор дела <i>Житије деспота Стефана</i> . _____ г) Мошти Светог Саве се налазе у манастиру Милешева. _____	
3.	У следећем низу подвуци наслов дела које припада књижевно-научној врсти. СВЕМИРСКИ ЗМАЈ; МАЛИ ПРИНЦ; ДНЕВНИК АНЕ ФРАНК; СВЕТИ САВА И ЂАВО; МЕЂЕДОВИЋ	
4.	На основу датих појмова реши асоцијацију. То је наслов једног књижевног дела. Напиши га на линији, водећи рачуна о правопису. ЗМИЈСКИ ЦАР; ЛИСИЦА; РУЖА; АСТЕРОИД; СЛОН; ШЕШИР; ПИЛОТ Наслов књижевног дела: _____.	
5.	На основу следећег одломка препознај књижевни лик чије су речи истакнуте, па одговори на захтеве. – Баш нико ништа, Вујо! – трже се старац и обрну се дјетету. Мали је шутио и уморно, изнемогло корачао за кравом. Име књижевног јунака: _____ Књижевни род којем дело припада: _____	

6.	<p>На основу следећег примера из песме „Крвава бајка” Десанке Максимовић одреди врсту строфе, па заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Било је то у некој земљи сељака на брдовитом Балкану, умрла је мученичком смрћу чета ђака у једном дану.</p> <p>Оваква строфа назива се: а) терцет б) катрен в) квинта г) дистих д) октава</p>													
7.	<p>Препиши следећу реченицу тако да подвучене речи замениш одговарајућим синонимима.</p> <p>Старац, онако испашен и сатрвен дугим јадом и чемером, само суво уздахну и крену с трга, водећи <u>погружено</u> на <u>привузи</u> стеону кравицу.</p> <p>_____</p> <p>_____.</p>													
8.	<p>Заокружи слово испред изреке која има слично значење као израз: Уздати се у се и у своје кљусе.</p> <p>а) Свако је ковач своје среће. б) Снага на уста улази. в) Животиње су човекови најбољи пријатељи.</p>													
9.	<p>Линијама повежи имена и презимена писаца из леве колоне са насловима њихових дела (из десне колоне). Један аутор је сувишан.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>ИСИДОРА СЕКУЛИЋ</td> <td>ГРАЧАНИЦА</td> </tr> <tr> <td>ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ</td> <td>ВАЊКА</td> </tr> <tr> <td>ПЕТАР КОЧИЋ</td> <td>ИЗБИРАЧИЦА</td> </tr> <tr> <td>БРАНКО ЋОПИЋ</td> <td>БУРЕ</td> </tr> <tr> <td>КОСТА ТРИФКОВИЋ</td> <td>ЈАБЛАН</td> </tr> <tr> <td>А. П. ЧЕХОВ</td> <td></td> </tr> </table>	ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ГРАЧАНИЦА	ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ	ВАЊКА	ПЕТАР КОЧИЋ	ИЗБИРАЧИЦА	БРАНКО ЋОПИЋ	БУРЕ	КОСТА ТРИФКОВИЋ	ЈАБЛАН	А. П. ЧЕХОВ		
ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ГРАЧАНИЦА													
ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ	ВАЊКА													
ПЕТАР КОЧИЋ	ИЗБИРАЧИЦА													
БРАНКО ЋОПИЋ	БУРЕ													
КОСТА ТРИФКОВИЋ	ЈАБЛАН													
А. П. ЧЕХОВ														
10.	<p>Међу понуђеним, подвучи наслов дела које НИЈЕ написао Бранко Ћопић.</p> <p>ПОХОД НА МЈЕСЕЦ, JEЖЕВА КУЋИЦА, ЧУДЕСНА СПРАВА, ЧИЧА ЈОРДАН, ОРЛОВИ РАНО ЛЕТЕ</p>													

11.	<p>Које стилске фигуре препознајеш у следећем примеру? Заокружи слово испред одговарајуће комбинације.</p> <p>„Снијежне лепирице укрштају се у лету, ломе се једна о другу и шуште у тананом и меком шуму поврх њихових глава.”</p> <p>а) епитети, алитерација, хипербола б) епитети, персонификација, оноματοпеја в) епитети, поређење, контраст</p>	
12.	<p>У следећем одломку подвуци кључни мотив.</p> <p>„Из дана у дан пуштам низ реку понеки мали папирни брод. Сваки од њих украсио сам крупним, црним словима свог имена и села у којем живим.</p>	
13.	<p>У наведеном одломку подвуци реченице које му не припадају.</p> <p>Сине мој, послушај ме сада и бићеш блажен, јер блажен је муж који ме послуша и човек који сачува путеве моје. Не мешај се са безумнима. Тражи премудрости, да поживиш. – Ево моје тајне. Сасвим је једноставна: човек само срцем добро види. Сваким чувањем чувај срце своје, јер од њих су исходишта живота.</p>	
14.	<p>Допуни следећу строфу из песме Виславе Шимборске речју која недостаје (у одговарајућем падежу).</p> <p>„Морала бих веома да журим с описивањем _____ – након делића секунде престају да буду ови, а почну да бивају други.”</p>	
15.	<p>Међу понуђеним епским песмама подвуци наслове оних у којима се помиње или појављује Марко Краљевић.</p> <p>ЖЕНИДБА ДУШАНОВА, УРОШ И МРЂАВЧЕВИЋИ, МАРКО КРАЉЕВИЋ УКИДА СВАДБАРИНУ, КОСОВКА ДЕВОЈКА, ОРАЊЕ МАРКА КРАЉЕВИЋА</p>	
16.	<p>Из које народне бајке је следећи одломак? Наслов те бајке напиши на линији.</p> <p>„Кад ујутру устане, а то виноград посађен; друго јутро – листао, – до седам дана било већ грожђе зрело у њему, а то је било време кад нигде нема грожђа.</p> <p>Наслов бајке је: _____.</p>	

17.	<p>На линији напиши решење следеће загонетке.</p> <p>„У пролеће те одмарам, лети те хладим, с јесени те храним, Решење: _____. а зими те грејем.”</p>	
18.	<p>Шта настаје кад се у једној песми почетак и завршетак мисаоне целине не подударају са почетком и крајем стиха или строфе? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) рефрен б) цезура в) опкорачење г) наизменична рима</p>	
19.	<p>Поред датих примера напиши број 1 или 3, чиме ћеш означити да ли је приповедање у првом или трећем лицу.</p> <p>а) Са својом екипом радим нешто друго: трагам за градовима једне космичке цивилизације који се вековима налази под Сахариним песком. _____</p> <p>б) У страху да ће се узбуђени крештећи глас старе гувернанте чути напољу, Петар је пошао за њом. _____</p> <p>в) Кажу да је волео своје лице, носио дворогу браду и бркове као да је нека оседела ласта пала на његов нос. _____</p>	
20.	<p>На линији напиши име приповедача следећег одломка из приче „Последњи час” Алфонса Додеа.</p> <p>Г. Хамел ме погледа без гнева и рече ми веома благо: – Пожури на своје место, мали Франце; умало нисмо почели без тебе. Прекорачих клупу и одмах заузех своје место.</p> <p>Име приповедача је: _____.</p>	

Тест прегледали: _____ Број бодова: _____

	Решења теста за седми разред – општински ниво	Напомена:
1.	„ <u>Можда ће ноћас стићи</u> ”, мислио је. Није знао да ли да пожели њихов скори долазак, или не. „ <u>Какве ли ће ми вести донети? Да ли је најезда пред нама? Јесу ли Исмаилћани пред вратима?</u> ”, мислио је, а лепота и свежина смираја дана нису му умиривали срце.	Све тачно подвучено доноси 1 бод.
2.	а) Т; б) Т; в) Н; г) Н	Три и четири тачна, 1 бод.
3.	<u>Дневник Ане Франк</u>	1 бод
4.	Мали Принц	1 бод
5.	• (старац) Реља (Кнежевић) • епика	Оба тачна, 1 бод.
6.	в) квинта	1 бод
7.	погружено – потштено/скрушено/утучено/клонуло/сломљено/погнуто/ погурено/погрбљено/повијено привуза – уже/узица/конопац/поводац	Тачно обликована реченица, са одговарајућим синонимима, доноси 1 бод.
8.	а) Свако је ковач своје среће.	1 бод
9.	ИСИДОРА СЕКУЛИЋ – БУРЕ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ – ГРАЧАНИЦА ПЕТАР КОЧИЋ – ЈАБЛАН БРАНКО ЋОПИЋ ----- КОСТА ТРИФКОВИЋ – ИЗБИРАЧИЦА А. П. ЧЕХОВ – ВАЊКА	Четири или пет тачно повезана пара доноси 1 бод.
10.	Чича Јордан	1 бод
11.	б) епитети, персонификација, оноματοпеја	1 бод
12.	<u>(папирни) брод</u>	1 бод
13.	– <u>Ево моје тајне. Сасвим је једноставна: човек само срцем добро види.</u>	Све тачно подвучено, 1 бод.
14.	облака	1 бод
15.	<u>УРОШ И МРЊАВЧЕВИЋИ, МАРКО КРАЉЕВИЋ УКИДА СВАДБАРИНУ, ОРАЊЕ МАРКА КРАЉЕВИЋА</u>	Све тачно подвучено, 1 бод.
16.	Златоруни ован	1 бод
17.	дрво/дрва	1 бод

18.	в) опкорачење	1 бод
19.	а) 1; б) 3; в) 3.	Све тачно, 1 бод.
20.	(мали) Франц	1 бод

Школска 2023/2024. година

Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

Осми разред

Шифра: _____

1.	<p>Подсети се одломка из дела <i>Живот и прикљученија</i> Доситеја Обрадовића, па заокружи тачан одговор на понуђено питање.</p> <p>Мој игуман кад устане, нађе ме над књигом. Било му је зачудо да једно дете мојега возраста не иде којекуд трчати и скакати, имајући допуштење. Рекне ми да му мало читам. Ја почнем читати како год из псалтира. Пита ме читам ли тако из сваке књиге и разумевам ли шта читам. Кажем да из сваке [...]. Погледа ме мало с вниманијем, пак ми начне говорити: „Намах тај час узми твоју торбу, пак иди куд ти драго.”</p> <p>Зашто игуман тера дечака да иде из манастира?</p> <p>а) Видео је да је дечак чудан и да се не игра као сва друга деца. б) Није био задовољан дечаковим гласним читањем псалтира. в) Увидео је да дечак чита боље од њега и да нема чему да га научи.</p>	
2.	<p>Допуни стихове народне епске песме „Почетак буне против дахија” речима које недостају.</p> <p>„Ту кнезови нису ради кавзи Нит’ су ради _____ изјелице, Ал’ је рада сиротиња _____, Која глоба давати не може, Ни трпити турскога зулума.”</p>	
3.	<p>На основу наведених топонима закључи о ком књижевном делу је реч, па пуно име главног јунака тог дела напиши на линији.</p> <p>ВИДИН ТИМОК БУКОВАЧА НЕГОТИН АДАКАЛЕ БЕОГРАД ПОРЕЧ</p> <p>Пуно име и презиме јунака: _____</p>	
4.	<p>На линији напиши име и презиме народног певача од кога је Вук Караџић забележио најмање сто јуначких песама и кога је затекао 1815. године у Сремским Карловцима, у највећем сиромаштву.</p> <p>Име и презиме народног певача: _____</p>	

5.	<p>Обележи усправним цртама цезуру у следећим стиховима песме „Отаџбина” Ђуре Јакшића, па на линији напиши прецизан назив врсте стиха који препознајеш.</p> <p>„А камен овај, ко пирамида Што се из праха диже у небо, Костију кршних то је гомила”</p> <p>Прецизан назив врсте стиха је: _____.</p>													
6.	<p>Повежи линијама наслове дела, читаних у претходним разредима, са њиховим ауторима. Један аутор је сувишан.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">КОСТА ТРИФКОВИЋ</td> <td style="width: 50%;">ОБЛАЦИ</td> </tr> <tr> <td>АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ</td> <td>О, КЛАСЈЕ МОЈЕ</td> </tr> <tr> <td>АЛЕКСА ШАНТИЋ</td> <td>ШАЛА</td> </tr> <tr> <td>ИСИДОРА СЕКУЛИЋ</td> <td>ИЗБИРАЧИЦА</td> </tr> <tr> <td>АЛФОНС ДОДЕ</td> <td>БУРЕ</td> </tr> <tr> <td>ВИСЛАВА ШИМБОРСКА</td> <td></td> </tr> </table>	КОСТА ТРИФКОВИЋ	ОБЛАЦИ	АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ	О, КЛАСЈЕ МОЈЕ	АЛЕКСА ШАНТИЋ	ШАЛА	ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ИЗБИРАЧИЦА	АЛФОНС ДОДЕ	БУРЕ	ВИСЛАВА ШИМБОРСКА		
КОСТА ТРИФКОВИЋ	ОБЛАЦИ													
АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ	О, КЛАСЈЕ МОЈЕ													
АЛЕКСА ШАНТИЋ	ШАЛА													
ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ИЗБИРАЧИЦА													
АЛФОНС ДОДЕ	БУРЕ													
ВИСЛАВА ШИМБОРСКА														
7.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак, па одговори на питање тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.</p> <p>„Пилипенда одврати: – Валај, нећу, па сад цркао од глади! А нећете дуго ни ви сви, па да вам је цар поклонио цијело Петрово поље! Кљаку и друговима му Пилипенда бјеше живи, оличени пријекор; ипак се насмија и поче извијати: и – Ама, Пилипенда, болан, оразуми се и чуј ме!”</p> <p>Зашто је Пилипенда за Кљака и његове другове био оличење прекора?</p> <p>а) Зато што их је стално подсећао на то како је виши и крупнији од њих. б) Зато што није устукнуо пред неправдом и „уписао се у царску веру”. в) Зато што је био мргодне природе и недружељубив.</p>													
8.	<p>Подсети се следећег одломка из приповетке „Све ће то народ позлатити”, па одговори на питање тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.</p> <p>„Благоје се као муња брзо окрете. Стаде пред сина. Гледа га, гледа – па онда тресну о земљу.”</p> <p>Зашто је Благоје пао у несвест?</p> <p>а) Благоје је био стар и немоћан, па је велика срећа утицала на његово слабо срце. б) Био је пресрећан што види сина, али није очекивао да му је син тежак инвалид. в) Разочарао се што његов тешко повређени син више неће моћи да их издржава.</p>													
9.	<p>На линији напиши назив историјског догађаја који се односи на турску одмазду према организаторима Првог српског устанка. О томе је писао Прота Матеја Ненадовић у својим <i>Мемоарима</i>.</p> <p>Назив историјског догађаја: _____.</p>													

10.	<p>Заокружи слово испред тачног значења речи подвучене у следећем примеру.</p> <p>„Ваљевски Турци били су <u>обрекли</u> увече све дати; али кад дознају да ће Фочић и новце узети и кнезове опет посећи, онда Турци моме стрицу то неће да кажу [...]”</p> <p><i>Обрећи</i> значи: а) порећи; б) обећати; в) слагати; г) одредити.</p>	
11.	<p>У следећем одломку из дела <i>Ноћ и магла</i> Данила Киша подвуци дидаскалије.</p> <p><i>Младић се нагло окрену од прозора.</i></p> <p>МЛАДИЋ: Значи, господине Емиле, ипак се сећате мога оца... Да, тако је рекао: Један добар траминац...</p> <p>ЕМИЛ (<i>налива себи пиће</i>): Наиме, ја се сећам или, тачније сад сам се подсетио Марусјине приче о господину... како му беше име?</p>	
12.	<p>На линији напиши назив стилске фигуре која доминира у следећем примеру.</p> <p>Кад ујутру устане, а то виноград посађен; друго јутро – листао, – до седам дана било већ грожђе зрело у њему.</p> <p>Назив стилске фигуре: _____.</p>	
13.	<p>У следећем одломку подвуци делове који представљају дијалог.</p> <p>– Нема је – рече и официр, али мирно, као периодичан чиновник који зна да после пет година мора доћи класа.</p> <p>– Што ли, боже? – рече опет казанџија. – Ваљда, ...та да ... овде и нема Турака... А лађа се ваљда и не може бобандирати.</p> <p>Капетан ћути.</p>	
14.	<p>У следећој строфи песме „Труба” Момчила Настасијевића подвуци деветерац.</p> <p>„Шта вреди плаветнило неба, И зумбул и девојче и ласте лет. Негде запева труба.”</p>	
15.	<p>Поред тачних тврдњи напиши Т, а поред нетачних Н.</p> <p>а) Песма „Отаџбина” Ђуре Јакшића настала је 1875. године, поводом изласка првог броја истоименог часописа. _____</p> <p>б) Основна тема романа <i>Сеобе</i> је живот угарских Срба у XVIII веку. _____</p> <p>в) Вук Караџић је <i>Писменицу српскога језика</i> објавио 1818. године. _____</p> <p>г) Дело <i>Живот и прикљученија</i> је по својој врсти биографија. _____</p>	

16.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је 1903. у месту Штитари у Мачви. Бавио се новинарством и књижевним стваралаштвом. Објавио је три збирке приповедака, три романа и књигу есеја. Један његов роман посвећен је судбини Ненада Бајића и животу Београда током и после Првог светског рата. Умро је у 31. години.</p> <p>Име и презиме писца: _____.</p>																	
17.	<p>Кад услед своје логичке, временске или просторне повезаности појмови могу заменити један други, препознајемо стилску фигуру метонимију. Подвучи је у следећем примеру.</p> <p>„Милош пева, вила му отпева, Лепше грло у Милоша царско, Јесте лепше него је у виле”</p>																	
18.	<p>Попуни табелу као што је започето.</p> <table border="1" data-bbox="207 804 1406 1100"> <thead> <tr> <th data-bbox="207 804 508 905">Име и презиме аутора</th> <th data-bbox="508 804 808 905">Наслов дела</th> <th data-bbox="808 804 1105 905">Књижевни род</th> <th data-bbox="1105 804 1406 905">Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="207 905 508 968">Ана Франк</td> <td data-bbox="508 905 808 968"></td> <td data-bbox="808 905 1105 968"></td> <td data-bbox="1105 905 1406 968">дневник</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 968 508 1031"></td> <td data-bbox="508 968 808 1031">Пилипенда</td> <td data-bbox="808 968 1105 1031">епика</td> <td data-bbox="1105 968 1406 1031"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1031 508 1100">Јован Дучић</td> <td data-bbox="508 1031 808 1100">Подне</td> <td data-bbox="808 1031 1105 1100"></td> <td data-bbox="1105 1031 1406 1100"></td> </tr> </tbody> </table>	Име и презиме аутора	Наслов дела	Књижевни род	Књижевна врста	Ана Франк			дневник		Пилипенда	епика		Јован Дучић	Подне			
Име и презиме аутора	Наслов дела	Књижевни род	Књижевна врста															
Ана Франк			дневник															
	Пилипенда	епика																
Јован Дучић	Подне																	
19.	<p>На линијама напиши наслов романа и име и презима писца из чијег је дела преузет следећи одломак.</p> <p>„Још једном, и као журећи се, пре него што опет буде стигао у близину Аранђелову, у своје насеље, у своје бриге, Вук Исакович поче размишљати о Русији.”</p> <p>_____</p> <p>(наслов романа) _____ (име и презиме писца)</p>																	
20.	<p>У следећем примеру подвучи речи које се римују и на линији напиши врсту риме коју препознајеш.</p> <p>„Како је лепа ова ноћ! Гле, свуда, С тополе, раста, багрема и дуда, У млазевима златокосим пада, Несуштаствена месечина. Сада”</p> <p>Назив врсте риме: _____.</p>																	

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

	ОСМИ РАЗРЕД	
	Решења:	Напомена:
1.	в) Увидео је да дечак чита боље од њега и да нема чему да га научи.	1 бод
2.	<u>Турци, раја</u>	Оба тачна – 1 бод
3.	(X)ајдук Вељко Петровић	1 бод
4.	Тешан Подруговић	1 бод
5.	„А камен овај, ко пирамида Што се из праха диже у небо, Костију кршних то је гомила” <u>лирски десетерац</u> (евентуално признати и назив симетричан десетерац)	Све тачно – 1 бод.
6.	КОСТА ТРИФКОВИЋ – ИЗБИРАЧИЦА АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ – ШАЛА АЛЕКСА ШАНТИЋ – О, КЛАСЈЕ МОЈЕ ИСИДОРА СЕКУЛИЋ – БУРЕ АЛФОНС ДОДЕ ----- ВИСЛАВА ШИМБОРСКА – ОБЛАЦИ	Четири или пет тачно спојених парова – 1 бод.
7.	б) Зато што није устукнуо пред неправдом и „уписао се у царску веру”.	1 бод
8.	<u>б) Био је пресрећан што види сина, али није очекивао да му је син тежак инвалид.</u>	1 бод
9.	<u>Сеча кнезова</u>	Све тачно – 1 бод
10.	б) обећати	1 бод
11.	<u>Младић се нагло окрену од прозора.</u> <u>(налива себи тиће)</u>	Све тачно – 1 бод
12.	<u>градација</u> (признаје се и ако је ученик написао хипербола)	1 бод
13.	– <u>Нема је</u> – рече и официр, али мирно, као периодичан чиновник који зна да после пет година мора доћи класа. – <u>Што ли, боже?</u> – рече опет казаница. – <u>Ваљда, ...та да ... овде и нема Турака...</u> А лађа се ваљда и не може бобандирати. Капетан ћути.	1 бод
14.	<u>Шта вреди плаветнило неба</u>	1 бод

15.	а) Т б) Т в) Н г) Н				Све тачно – 1 бод.
16.	Бранимир Тосић				1 бод
17.	<u>грло</u>				1 бод
18.	Име и презиме аутора	Наслов дела	Књижевни род	Књижевна врста	Пет или шест тачних – 1 бод.
	Ана Франк	Дневник (Ане Франк)	епика	дневник	Напомена: Условно, за песму
	Симо Матавуљ	Пилипенда	епика	приповетка	„Подне” прихвата се и
	Јован Дучић	Подне	лирика	описна (дескриптивна) песма	рефлексивна (мисаона) песма.
19.	<u>Сеобе (I), Милош Црњански</u>				Оба тачна – 1 бод.
20.	<u>свуда – дуда;</u> <u>пада – Сада</u> <u>парна (паралелна/узастопна) рима</u>				2 или 3 тачна носе 1 бод.